(Rättsakter som antagits med tillämpning av avdelning V i Fördraget om Europeiska unionen)

RÅDETS GEMENSAMMA STÅNDPUNKT
av den 22 januari 2001
om Afghanistan

(2001/56/GUSP)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT FÖLJANDE GEMENSAMMA STÅNDPUNKT

med beaktande av Fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 15 i detta, och

av följande skäl:

(1) Konflikten i Afghanistan har medfört oändligt lidande för det afghanska folket och hotar stabiliteten och den ekonomiska utvecklingen i området.

(2) Exporten av terrorism och olaglig narkotika skadar allvarligt såväl unionens medlemsstater som andra områden.

(3) Unionen tar fortfarande emot ett betydande och ökande antal flyktingar från det krigshärjade Afghanistan och har antagit en handlingsplan för att ta itu med frågan om strömmen av olagliga migranter och asylsökande från Afghanistan.

(4) Unionen har föresatt sig att spela en aktiv roll i ansträngningarna för att stoppa striderna och återskapa fred, stabilitet och respekt för internationell rätt, inbegripet de mänskliga rättigheterna i Afghanistan.

(5) Unionen erinrar de stridande parterna om att de bär det yttersta ansvaret för att finna en politisk lösning på konflikten som kan åstadkomma varaktig fred i Afghanistan och möjliggöra att en representativ regering upprättas på bred basis.

(6) Unionen anser det absolut nödvändigt att alla länder med inflytande över parterna bör utöva detta till stöd för och i nära samarbete med Förenta nationernas fredsansträngningar och att tillförseln av vapen, ammunition och annat material för militärt bruk till de stridande fraktionerna utanför Afghanistan samt inblandning av utländsk militär och paramilitär personal samt underrättelsepersonal bör upphöra.

(7) Unionen fäster största vikt vid respekten för internationell rätt och de mänskliga rättigheterna, inbegripet konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, och fördömer den fortsatta diskrimineringen av kvinnor i Afghanistan och ser med särskild oro på att denna diskriminering utgör ett hinder för de internationella och icke-statliga organisationernas humanitära insatser.

(8) Unionen är djupt oroad över rapporterna om massakrer på och fördrivning av oskyldiga civila, avrättningar av krigsfångar, förföljelse och avrättningar på grund av etnisk tillhörighet samt terror mot och mord på afghanska flyktingar.

(9) Unionen är också oroad över de fortsatta striderna särskilt i vissa provinser som Takhar och Baghlan, och den ytterligare förstörelse av bostäder, odlingar och jordbrukets infrastruktur, samt den omflyttning av befolkningen som dessa strider för med sig.

(10) Den allt svårare humanitära situationen i Afghanistan, som är en följd av den värsta torkan på trettio år, utgör i kombination med den fortsatta konflikten ytterligare ett orosmoment.

(11) Rådet antog den 15 november 1999 gemensam ståndpunkt 1999/727/GUSP om restriktiva åtgärder mot talibanerna [1] för att genomföra FN:s säkerhetsråds resolution 1267/1999 av den 15 oktober 1999.

(12) Unionen kommer att vidta åtgärder för att genomföra FN:s säkerhetsråds resolution 1333/2000 av den 19 december 2000.

(13) Denna gemensamma ståndpunkt är avsedd att ersätta rådets gemensamma ståndpunkt 2000/55/GUSP av den 24 januari 2000 om Afghanistan [2]. Den senare bör därför upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Unionens mål i Afghanistan skall vara

a) att åstadkomma varaktig fred, få den utländska interventionen att upphöra och uppmuntra den interna dialogen i Afghanistan genom att stödja Förenta nationerna i dess centrala roll,

b) att främja stabilitet och utveckling i hela regionen genom fred,

[1] EGT L 294, 16.11.1999, s. 1.
[2] EGT L 21, 26.1.2000, s. 1.

c) att främja respekten för internationell humanitär rätt och de mänskliga rättigheterna, inbegripet kvinnors och barns rättigheter,

d) att ge verksamt humanitärt bistånd och även upprätta levnadsförhållanden som är fria från diskriminering där internationella och icke-statliga organisationer kan verka på ett effektivt sätt och säkerställa att den internationella samordningen av biståndet möjliggör att det tillhandahålls i överensstämmelse med internationella humanitära principer och en opartisk bedömning av behoven med beaktande av gemenskapens synsätt,

e) att förstärka kampen mot illegal narkotika och terrorism,

f) att bidra till fredsskapande verksamhet och, så snart en varaktig fredsuppgörelse kommit till stånd, återuppbyggnad av landet efter år av inbördeskrig,

g) att stödja den internationella och icke-statliga organisationernas program för den afghanska flyktingbefolkningen i grannländerna.

Artikel 2

För att stödja Förenta nationernas fredsansträngningar, som bekräftas i FN:s generalförsamlings resolution 203 A och B av den 18 december 1998, skall unionen fortsätta att

a) stödja och förstärka det arbete som utförs av FN:s särskilda Afghanistan-mission (UNSMA) och dess enhet för medborgarrättsfrågor,

b) stödja de omfattande ansträngningar som görs av FN:s generalsekreterare och hans särskilda sändebud i Afghanistan och särskilt genomförandet av den överenskommelse som talibanerna och nordalliansen undertecknade den 2 november 2000 om att inleda en dialog i syfte att snarast möjligt nå ett slut på den väpnade konflikten med politiska medel, och att mana de berörda parterna att fullgöra sina åtaganden,

c) uppmana andra länder med inflytande över parterna att konstruktivt utöva detta till stöd för och i nära samarbete med Förenta nationernas fredsansträngningar, och särskilt uppmana Pakistan att använda sitt ansenliga och unika inflytande över talibanerna för att förmå dem att delta i seriösa fredssamtal i FN:s regi,

d) uppmana de stridande parterna att följa sina åtaganden enligt Tasjkent-förklaringen om de grundläggande principerna för en fredlig lösning av konflikten i Afghanistan vilken undertecknades av båda parter den 20 juli 1999,

e) begära att talibanerna åtar sig att genomföra de avtal om trygghet och säkerhet för FN-personal som har undertecknats med FN,

f) beakta rapporten från FN:s fullmaktskommitté om Afghanistans representation vid Förenta nationerna,

g) behålla det embargo på export av vapen, ammunition och militär utrustning mot Afghanistan som föreskrivs i rådets gemensamma ståndpunkt 96/746/GUSP [1], och uppmana övriga länder att föra en liknande återhållsam politik,

h) uppmana berörda länder att upphöra med ytterligare inblandning av militär och paramilitär personal samt underrättelsepersonal i Afghanistan och upphöra med allt övrigt militärt stöd till parterna i den afghanska konflikten, inbegripet att utnyttja sitt eget territorium för sådana ändamål.

Unionen skall också

i) fortsätta kontakterna med de afghanska parterna och framträdande afghaner för att framhålla det meningslösa i de fortsatta striderna och de svåra och oacceptabla humanitära följder som dessa strider leder till och kräva omedelbart eldupphör och förhandling om en politisk lösning under FN:s ledning, inbegripet inrättandet av en helt representativ, bred regering,

j) nära följa och stödja de ansträngningar som görs av inflytelserika afghaner och afghanska organisationer, till exempel inom ramen för den så kallade Romprocessen, som inleddes av den förre kungen Zahir Shah, vars mål är genomförandet av en Loya Jirgah som ett steg mot en fredsprocess och en regering på bred basis,

k) fortsätta att inskärpa hos alla länder med inflytande i Afghanistan att unionen fäster vikt vid att konflikten får en snar lösning under FN:s ledning samt uppmana dessa att ge FN allt tänkbart stöd.

Artikel 3

För att främja respekten för alla mänskliga rättigheter, grundläggande friheter och internationell humanitär rätt skall unionen

a) uppmana alla parter att erkänna, skydda och främja alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, inbegripet rätten till liv, frihet och personlig säkerhet samt att respektera den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna som Afghanistan har undertecknat,

b) uppmana de afghanska fraktionerna att upphöra med diskriminerande politik och att erkänna, skydda och främja mäns och kvinnors lika rättigheter och värdighet, inbegripet tillgång till utbildning och hälsoinrättningar, sysselsättning, personlig säkerhet och frånvaro av övergrepp och trakasserier samt understryka vilka negativa följder diskriminerande politik får för en verksam tillförsel av bistånd,

c) välkomna att på ett tidigt stadium placera civila observatörer av de mänskliga rättigheterna i den särskilda UNSMA:s enhet för medborgarrättsfrågor och stödja FN:s generalsekreterares förslag om hur dessa enheter skall fungera,

d) fästa särskilt vikt vid de mänskliga rättigheterna vid internationell samordning av humanitärt bistånd till Afghanistan,

[1] EGT L 342, 31.12.1996, s. 1.

e) stödja sådana biståndsprogram i Afghanistan som integrerar jämställdhetsfrågor och aktivt försöker främja att både män och kvinnor deltar på lika villkor och dessutom främjar fred och de mänskliga rättigheterna,

f) uppmana alla fraktioner att respektera och skydda Afghanistans kulturarv och stimulera kulturverksamhet genom Unesco och Sällskapet för bevarande av Afghanistans kulturarv.

Artikel 4

För att hjälpa den lidande civilbefolkningen i Afghanistan skall unionen

a) fortsätta att ge humanitärt bistånd till Afghanistan, om omständigheterna medger det,

b) uppmana de stridande fraktionerna att säkerställa att nationell och internationell humanitär personal har rörelsefrihet och fritt och säkert tillträde till behövande människor utan begränsningar på grund av kön, ras, religion eller nationalitet och att helt och fullt och på ett uppriktigt sätt samarbeta med humanitära organisationer för att tillgodose det afghanska folkets humanitära behov,

c) fortsätta att stödja nationella och internationella minröjningsinsatser och åtgärder för att minska torkan som viktiga förutsättningar för en hållbar utveckling,

d) uppmana de stridande fraktionerna att inte lägga ut fler landminor, samtidigt som man betonar gällande politik att inte finansiera minröjning i områden där utplacering av minor fortsätter,

e) effektivisera biståndet genom närmare samordning mellan internationella givare, särskilt genom arbete i stödgruppen för Afghanistan och Afghanistans programplaneringsorgan,

f) säkerställa en nära samordning och komplementaritet mellan FN:s fredsansträngningar och biståndsinsatser enligt den gemensamma strategiska ramen för det internationella givarsamfundet och FN:s organ,

g) säkerställa att bistånd ges i enlighet med den gemensamma strategiska ram som antagits av givarsamfundet och FN:s organ och därigenom uppmuntra genomförandet av en effektivare gemensam programplanering i Afghanistan,

h) fortsätta att stödja FN:s flyktingkommissariats (UNHCR) insatser i Afghanistan och angränsande länder,

i) stödja UNHCR:s förslag om att upprätta ett forum för asyl och migration när det gäller Afghanistan, bestående av givarländer tillsammans med första asylländerna, UNHCR och andra organ.

Artikel 5

För att främja kampen mot narkotika skall unionen

a) använda sig av kontakter med fraktionerna och de länder som utövar inflytande över dem för att understryka unionens oro över den kraftiga ökningen av den olagliga produktionen av och handeln med narkotika i Afghanistan, vilket hotar stabiliteten i området och är till men för hälsotillståndet och välbefinnandet hos Afghanistans befolkningar, grannstaterna och på andra ställen, och även betona att unionen kommer att ta hänsyn till målen för narkotikakontrollen när de överväger bidrag till utvecklingsbistånd för återuppbyggnad av Afghanistan så snart en varaktig fredsuppgörelse kommit till stånd. Unionen skall särskilt uppmana talibanerna att omsätta sina åtaganden om produktion och handel med narkotika i praktisk handling och skall med största uppmärksamhet följa tillämpningen av det dekret som Mollah Omar utfärdade i juli om total utrotning av vallmoodlingen,

b) uppmana biståndsorganen att ta hänsyn till målsättningar för narkotikakontrollen när projekt planeras och genomförs, genom att beakta hur dessa påverkar narkotikaodling, narkotikaproduktion, narkotikahandel och narkotikamissbruk,

c) stödja en hållbar alternativ utveckling som en viktig del i en avvägd och omfattande strategi för narkotikakontroll; alternativa utvecklingsprogram bör vara anpassade till de särskilda villkoren i Afghanistan, respektera de mänskliga rättigheterna och innefatta könsaspekterna, så att kvinnor och män kan delta i utvecklingsprocessen på lika villkor; sådana program måste också kompletteras med åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av lagarna,

d) stödja alla konsekventa ansträngningar inbegripet dem som görs av FN:s narkotikakontrollprogram (UNDCP) och som syftar till att påtagligt minska narkotikaproduktionen, narkotikahandeln och narkotikamissbruket i Afghanistan, och konstaterar att det är viktigt att gemenskapens projekt till stöd för unionens narkotikainitiativ i Centralasien snabbt genomförs.

Artikel 6

Unionen fördömer terrorism i alla dess former och varhelst och närhelst den uppträder. För att främja kampen mot terrorismen skall unionen

a) anmoda alla afghanska parter att avstå från att finansiera, utbilda eller skydda terroristorganisationer eller på annat sätt stödja terroristverksamhet,

b) uppmana alla afghanska myndigheter att stänga träningsläger för utländska terrorister inne i Afghanistan och vidta nödvändiga åtgärder för att se till att de som är ansvariga för terroristdåd ställs inför rätta,

c) uppmana talibanerna att fullt ut och omedelbart rätta sig efter FN:s säkerhetsråds resolutioner 1267/1999 av den 15 oktober 1999 och 1333/2000 av den 19 december 2000.

Artikel 7

Rådet noterar att kommissionen avser att inrikta sig på att uppnå målen och prioriteringarna i denna gemensamma ståndpunkt, vid behov genom relevanta gemenskapsåtgärder.

Artikel 8

Gemensam ståndpunkt 2000/55/GUSP skall upphävas.

Artikel 9

Denna gemensamma ståndpunkt träder i kraft samma dag som den antas.

Den skall ses över senast tolv månader efter antagandet.

Artikel 10

Denna gemensamma ståndpunkt skall offentliggöras i Officiella tidningen.

Utfärdad i Bryssel den 22 januari 2001.

På rådets vägnar

A. LINDH

Ordförande